

Abstrakt

Předložená dizertační práce přispívá k poznatkům o aposematismu – fenoménu, jenž vysvětluje výskyt varovného zbarvení v přírodě. Aposematismus je antipredační strategií, která je založena na tom, že se predátor naučí vyhýbat nechutné kořisti s nápadným zbarvením. Důležitými faktory vysvětlujícími evoluci aposematismu jsou však nejen některé aspekty signalizace aposematické kořisti (barevné varovné zbarvení, nápadnost, nechutnost), ale též psychologie predátora, která vede k vyhýbání se kořisti.

První část této práce popisuje rozdílnou druhově specifickou odpověď našich běžných druhů pěvců vůči živé aposematické kořisti (ruměnice pospolná) a tomu odpovídající variantu požadavků predátorovy ekologie.

Další část předložené disertační práce se zaměřuje především na druhy, které pozitivně reagují (vrozené biasy, učení, paměť, atd.) na varovné signály aposematické kořisti. Zabýváme se diversitou psychologických procesů, jenž vedou k tomu, že se bude daný druh chovat vyhýbavě. Nejprve zkoumáme, jestli je toto vyhýbavé chování několika druhů čeledi Paridae získáno učením, nebo zda je způsobeno vrozenými mechanismy. Zaměřujeme se na způsob, kterým se ptáci učí vyhýbat se a také na dobu trvání tohoto získaného chování na modelovém druhu sýkory koňadry. Změny v paměti způsobující vyhýbání se aposematické kořisti po dlouhodobém časovém intervalu bez kontaktu s kořistí, ale ani důležitost učení odpozorováním u naivních či z přírody odchycených predátorů ještě nebylo experimentálně zkoumáno.

Učení odpozorováním je též důležitým předpokladem pro vznik a rozvoj nové behaviorální tradice u zvířat. Závěrem popisujeme populaci krys, u nichž se pravděpodobně vyskytuje nezávislá tradice otevírání piniových šišek pomocí vysoce efektivní techniky nazývané „stripping“ (svlékání), což je jedním z nejlepších příkladů tradice popsané u zvířat.